

Ruimtelijke kwaliteit in de twaalf provincies

Provincies spelen een belangrijke rol bij de vormgeving van de kwaliteit van ruimtelijke ontwikkelingen en daarmee van de kwaliteit van natuur en landschap. Dat deden ze altijd al maar sinds de decentralisatie en het loslaten van ruimtelijke ordening op nationaal niveau is hun rol groter geworden. En die zal alleen maar verder toenemen onder de nieuwe Omgevingswet, die na 2020 in werking treedt, en door de grote transities die op ons afkomen en het landschap grondig zullen veranderen. De Raad voor de leefomgeving en infrastructuur spreekt wat dat betreft van duurzaamheidsopgaven: de energietransitie, de aanpassing aan de gevolgen van temperatuurstijging, de verduurzaming van de landbouw, de realisering van het natuurbeleid en het tegengaan van bodemdaling in veenweidegebieden.

De provincies ontwikkelen - elk op eigen wijze – beleid en instrumenten om ruimtelijke kwaliteit vorm en inhoud te geven. Er zijn overeenkomsten en verschillen in werkwijze, maar een overzicht ontbrak tot nu toe. Een belangrijke vraag is of de provincies met het huidige beleid en instrumentarium ook de grote opgaven die de transities met zich mee brengen aan kunnen.

Dit themanummer van LANDSCHAP gaat over hoe de provincies bezig zijn met ruimtelijke kwaliteit. *Paul Roncken & Raoul Beunen* analyseren de ontwikkeling van de ruimtelijke ordening. Van centraal en gereguleerd naar decentraal met meer ruimte voor markt en participatie. Het nationale landschapsbeleid is bijna helemaal komen te vervallen. Wat zijn de uitdagingen voor de provincies? *Marieke Berkers* analyseert in twee artikelen de wijze waarop de twaalf provincies kwaliteit van ruimte en landschap borgen. In een eerste artikel geeft ze een kort overzicht van overeenkomsten en verschillen. Haar tweede artikel geeft een overzicht per provincie van het beleid en instrumentarium voor ruimtelijke kwaliteit dat is en wordt ontwikkeld. Het is, voor zover bekend, het eerste in zijn soort. *Jandirk Hoekstra & Harm Veenbos* doen verslag van een rondetafelgesprek met provinciale ambtenaren en onafhankelijke adviseurs ruimtelijke kwaliteit over de vraag of, hoe en op welk niveau het provinciaal kwaliteitsinstrumentarium werkt. *Mark van Veen, Harm Veenbos & Paul Roncken* reflecteren in hun bijdrage over de toekomstige rol van de provincies in de vormgeving van ruimtelijke kwaliteit met het oog op de grote transities. Die rol moet zelfverzekerd en innovatief zijn. De redactie bestond uit Paul Roncken, provinciaal adviseur ruimtelijk kwaliteit (PARK) Utrecht, Jandirk Hoekstra, PARK Noord-Holland, Harm Veenbos, PARK Zuid-Holland, Raoul Beunen, Mark van Veen en Jos Dekker, redactie LANDSCHAP. Deze uitgave van LANDSCHAP is gefinancierd door de provincies op initiatief van de PARK Utrecht

JOS DEKKER, HOOFDREDACTEUR

Onze beleving van een landschap is afhankelijk van het seizoen of tijdstip van bezoek, van sporen uit het verleden die nog herkenbaar zijn, van gebruik door onze voorouders, net zo goed als onze ingrepen nu in de toekomst betekenis hebben en beleefd zullen worden. De tijd maakt het landschap. Dat hebben we met de vier omslagfoto's van deze jaargang willen tonen. Ze zijn gemaakt door Mark van Veen vanaf de nieuwe spoorbrug (Hanzeboog) bij Zwolle.